సైరన్ధ్రి

●

నిన్న సాయంకాలం. దీపాలుపెట్టిన వేళనుంచీ భూమి చుట్టూ సూర్యుడు తిరగడం ప్రారంభించాడు.

... మనుష్యులు నడిచే చప్టా, మరీ యిరుకుగా ఉంటుంది. నడిరోడ్డుమీద నడవటం, నేరమే అయినా, నడక, ఎవరో తరుముకువస్తూన్నట్టు సాగుతుంది.

ఆగమని ఎంత బ్రతిమాలుకున్నా, ఆశాశపెడుతూ పరుగెత్తుతున్నాయి బస్సులు. అందులో, ఒక్కదాన్లోనన్నా నన్ను కాలు మోపనియ్యకపోతే, ఆ అమ్మాయి నాకోసం ఎంతసేపని నిలుచుని ఉంటుంది?— ఒంటరిగా కూర్చుంటే యిసుకలో పచారుచేసే జనాభా, చూసి ఓర్చలేదు—

లోపలికి పోన్మన్నాడు, మెట్టుమీద నిలుచుని కండక్టరు. వద్దన్నాడు, అడ్డంగా ఎవరో ఆసామి. "అయ్యోపాపం!" అనుకుంటున్నాయా, ఆ చివరనుంచి తొంగిచూసేకళ్ళు? అణాయిచ్చి తొక్కిసలాడుతారేం, అందంగాఉండే పిల్లలందరూ?— హాయిగా ఓపికఉన్నంతసేపూ నడిచిపోతూంటే, ఆ వెనకాలే ఖాళీగా పరుగెత్తుకురాక ఏమౌతుంది, బస్సు? కాళ్ళూ కళ్ళూ మెసిలే మనిషినిచూసి కదలకుండా పడిఉండే ఇళ్ళూవాకిళ్ళూ బస్సు తలుచుకునేటప్పటికల్లా అలా పరుగెత్తుకుపోతాయేం? నున్నగా నిగనిగలాడే రోడ్డు,

కన్నెకోమలిలాగా జిలిబిలిపడుతూ మెలిదిరిగి, కులికి పోతుందేం? దీపాలన్నీ, ఏ అమ్మాయికోసం, తలక్రిందులుగా తపస్సుచేయడం?

నిలుచున్న ఆడపిల్లనుచూసి, కూచోమనకపోతే, నన్నుచూసి పక్కనున్న మగవాళ్ళందరూ ఏమనుకుంటారు? —'అక్కడ నేనే కూర్చునిఉంటేనా?... 'నేనంటే—నే' నని మనసులన్నీ మౌనంగా యుద్ధం ప్రారంభిస్తాయి. కాని, అమీ — తుమీ తేల్చుకునేందుకు మరో అణో బేడో పారేసి, ఆఖరుదాకా ఒక్కడూ ఊగిసలాడడేం?—అందరికీ పాపం, మించిపోయే పనులేవో ఉంటాయి కాబోలు! అర మైలు దూరంలో అరవైఆరు కాశీమజిలీలు: ఆగినప్పుడల్లా ఒకటో అరో బయటికి కక్కేసి, పదేసిమందిని బలవంతాన కూరుకుంటుంది బస్సు! కండక్టర్ కాకలుదేరినవాడైతే... బస్‌ను కుబేర పుష్పకం చేస్తాడు...ఎందరు ఎక్కినా, ఇంకోమనిషి నుంచునేందుకన్నా ఎప్పుడూ జాగా ఉంటుంది.

కమ్మీపట్టుకు నిలుచుని, 'అమ్మయ్య' అనుకోంది ఎన్నడూ... నేను ఒక్కణ్ణేనేమో?— ఏం తీపెళ్ళిందా, హాయిగా ఏపక్కకు కావాలంటే ఆపక్కకు తిరగవచ్చు: ఒత్తిడిలో ఒత్తిగిలవచ్చు—బస్ ఊపినప్పుడు జరిగి...కాలు. ఆ పిల్లదాని వ్రేలిమీద ఆనించవచ్చు: ఓపికలేనట్టు ఊగిసలాడి, మోకాలుతో, చేరువలో సిల్కుచీరెను తాటించవచ్చు...పండూ ఫలం ప్రమేయం లేకుండానే, బస్‌లో నుంచుని, పార్థసారథిగుడిలో కన్న వెక్కసమయేటంత కిక్కిరిసిపోవచ్చు...

ఏ పిల్లది ఎక్కడ దిగుతుందో...ఏ కుర్రది ఎక్కడ ఎక్కి సరిగ్గా ఎక్కడ దిగుపోతుందో...నాలుగురోజులు వరుసగాచూస్తే తెలిసిపోతుందనుకో. బస్ ఎక్కేచోటో, దిగే చోటోవాళ్ళయిల్లు? పరిశోధన అక్కరలేదుగాని, ఆపూటపని మానుకుని అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ పోవాలి... ఇంటినెంబరూ, సందు మొగదల స్తంభించుకు కూచున్న నామధేయమూ, గుర్తు ఉంచుకున్నా, ఆ ఒక్కపూటతో ఆయిల్లు వాళ్ళదానోకాదో, ఆరా తేలదు: వీలుచేసుకుని ఇంకా ఒక్కసారి అయినా ప్రదక్షిణం చేసిరావాలి...ఛస్, ఎందుకీ సంసార—తాపత్రయం?... ఇల్లూవాకిలీ, ఆ యిల్లాలూకూడా...యింటివాళ్ళదే: మనం ఒంటరిగాళ్ళం ...మొగాళ్ళం. .

బస్ ముందర పోతూంటే పక్కనే, పందెంవేసుకు ముందుకు దూకుతూన్న ప్లెషర్ కార్ లో హాయిగా వెన్ను విరుచుకు కూర్చున్న చిన్నదానికళ్ళు, అల్లరి మొదలుపెడతాయి. నన్నుచూసే అనుకుంటారు, నాగన్నలు అందరూ: నిన్నూకాదు నన్నూకాదు చూసేది.. నీవూ నేనూ చూడని నిన్నరాత్రి ముచ్చట్లని...

దీపాలు వెలగకపూర్వం పార్కులో కనబడేవన్నీ చెట్లు...చేమలు మనుష్యులచాటున దాక్కుంటాయి. బస్ మలుపు తిరుగుతూంటే పార్క్ రంకులరాట్నం అవుతూంది.

రోడ్డుమీద మనుష్యులు నడుస్తూంటే...బస్ కూడా నడుస్తూందికదా అనుకుని పరధ్యానంలోఉంటే ఎప్పుడో చప్పబడి ఊరుకుంటుంది...ఆ హోరు ఏమిటయ్యా మరి?

అనుకుంటే ఆ హోరు, క్రిందకాదు, పైన. ఏదోపక్షి తగుదు నమ్మా అని హోరు-హోరున ఎగురుతూంది...పక్షి రెక్కల చాటున నక్షత్రం కనబడుతుంది కాని, తొంగిచూడాలంటే మరీ ముందుకు వంగాలి... 'దయచేసి అందరూ క్రిందికి దిగ'మంటాడు కండక్టర్: నన్ను కాదేమో, నా అంతవాణ్ణి పట్టుకుని అంతమాట అనడానికి వాడికి దమ్ములున్నాయా అని ఎవడికివాడు, అత్తా కోడలంచు ఉత్తరీయంవంక, బాటా షూ వంక...ఆ క్షణంలో ఎవడికి ఉన్న ఆస్తివంక వాడు చూచుకుని, భయంలేదనుకుంటాడు: 'మీరూను, మీరు మీరు, మరిమీరును మీరును...'అంటూ కండక్టర్ వేలు మెదుపుతూ నిన్నూ నన్నూ, నాపక్కనున్న ఆ కళ్ళజోడు నాయుణ్ణీ, ఇలా అశేష జనంబులనూ సగౌరవంగా దింపు తాడు: ఈ శాసనం అయ్యలకుమాత్రమే అనువర్తించేది కావడంచేత...అమ్మలందరూ ఇంకా విశాలంగా సర్దుకు కూర్చుంటారు: బస్‌లోనుంచి మనుష్యులు దిగినట్టేఉండదు: అందరిచేతులూ పడేటప్పటికి అది అసలే చెప్పినమాట వినదు...దాని మనసులో ఏముందో డ్రైవరుకే తెలియదు.

వెనుకనుంచి వచ్చే బస్‌లో దేన్లోనన్నా జాగా ఉంటుందా?...ఏమో... "ఇది నీ జాగా చెప్వాందిలింగ!, ఎక్కువ తక్కువలేమో హెచ్చు కంచివరదా!"

ఎవడూ బస్ మాదగ్గిరకే రానియ్యడేం?...అవును మరచిపోయినా, యిదికాదుగా మజిలీ...వచ్చేపోయే బస లన్నింటికి మేమంటే జిలాయ్....నాళ్ళ-నడుమను ఉన్నా ఆ నిమిషంసేపూ అంతమేరా అధ్వాన్నపు అడవిఐపోతుంది.

శరవేగంతో కారులో మా ప్రక్కనుంచిపోయింది.. ఎవరో తార.....

ఎవరో ఏమో.. తార అని నీకు ఎలా తెలుసునూ? కారు నంబరు ఫలానా అని గుర్తుఉంచుకున్నావా?...

అక్కర్లేదు: కారు షాఫరు చూసి...లోపల పక్క కూర్చున్నది ... తార అని — చూడకుండానే చెప్పేయ వచ్చును ..

అటూయిటూ చూస్తూ కూచోరేం వాళ్ళు...ఒక వైపంటే...ఎందుకంత పక్షపాతం? నీవంక నే చూసిందని. నీవు అనుకుంటావు. కాదు నన్నే చూసిందని నేను నమ్ముతాను: ఇవన్నీ మనసులో నిలిచిపోయే వేగనుక, ఔను— కాదు తేలదు, ఎన్నటికీ.

నిన్నూ కాదు—తన్నూ కాదోయ్ చూసింది...తలుపు అద్దంమీదపడ్డ తన బొమ్మను...కళ్ళజోడులోంచి రిక్కించి చూస్తూంది: నలుగురినోటా పడినప్పటినుంచీ...నరుడికంట పడేందుకు నోచుకోలేని అవస్థలో పడతారుకదా వాళ్ళు పాపం! చూస్తే అరిగిపోతారని కాదు: కాని...నల్లజోడు మాటునుంచి కాకుండా ..అసలు కళ్ళతోనే చూసేట్టయితే.. అందరి సంగతే కాదు సుమా...ఎన్నికైన వాళ్ళమాట, నేననేది...ఏమైపోతామో మనం...అనిపించదూ...చూడక-చూడక మొగంవాచిన లోకంమీద (అంటే దైవవశాత్తూ నీమీద—నామీదకూడా కావచ్చును) ఒకొక్కప్పుడు వాళ్ళచూపు ఎండ తెరలాగా విచ్చుకుంటుంది...విచ్చుకునే కూర్చున్న చూపు రోహిణై భగ-భగమనిపిస్తుంది...నిజంగా

ఒక్కొక్క కన్ను పొంకంగా కలువరేకు విరిసినట్టుగానే... దీటుగా ఉంటుంది. కాని ఆ కన్నేమిటి...ఈ కన్నేమిటి... అన్నీ, నీడనే ఆవిర్లు తేరుతూ ఉంటాయి.

గుజిలీవేళ...పదినిమిషాలకు ఓ బస్ వస్తుందనుకోండి కాని, కదిలినప్పటినుంచీ ఏదీ ఖాళీఉండదు ... ఆగాలిసిన చోట ఆగదు: ఆగమని బ్రతిమాలుదామనుకున్నా ఆగదు... వేళకాని వేళప్పుడైతే, చిట్టి—పొట్టి మజిలీల్లో ఎక్కేవాళ్లూ దిగేవాళ్లూ, ఎక్కడబడితే అక్కడ వెళ్లుకొస్తూంటారే... యిప్పుడా అణాటిక్కెట్ వాలాలందరూ ఏమైనట్లు?

ఎంతసేపు మొండికేసి నిలుచున్నా, సుఖానపడ్డ ప్రాణిలాగా, బస్ కదలడానికి సమ్మతించదు...ఉబుసుపోవడానికి...ఇంకో కారన్నా మరోతారను ఎక్కించుకుని హ్రాంయ్ మనదు...ఎలా ఈ కాస్సేపూ గడపటం?

"...ఏయ్ అమ్మాయ్, ఏవూరు మనది?...ఇక్కడికి ఏంపనిమీద దయచేశావు?...ఆ వెంటవచ్చే ఆయన (ఊహుఁ) నీ వెంట ఆ కొతు బయలుదేరాడా?— ఆ నవమన్మథుడివెంటపడి నీవు వచ్చావా?...సినిమాల్లో చిల్లర వేషం ఏదన్నా రాలుతే ఏరుకుందామని పోతూ, తల్లో అన్ని పువ్వులెందుకు కుక్కుకున్నావమ్మా...సరే, ఫరవాలేదులే"

పలుకరించడానికి నాకు మొగమోటం లేకపోతే, ఇందులో ఏ ప్రశ్న అయినా అడగవచ్చును. యిబ్బంది లేదు... కాని, అన్నిటికీ ఒక్కరకం సమాధానమేవస్తుంది ... ఆ అమ్మాయి నీవంక తిరిగిచూసి ... కళ్ళారాచూసి...చూసీ చూడనట్టుగా పర—ధ్యానంలోకి మొగం తిప్పుకుంటుంది...

"నావూరెందుకోయ్, నాపేరెందుకోయ్: నా వెంట నున్నది ఎవరో ఆ ఆరాలెందుకోయ్...?"

ఏదో ఒహాటి మనసులో అనుకుంటూంది...అవును అనుకుంటుంది అంతే ... నడిబజారు గనుక... రేగదు...

పక్కనున్నవాడు, పాపం, మొగుడేనేమో! అయి ఉండదు .. ఒక అడుగు వెనక్కుతగ్గి నీడలో అటూయిటూ పచారుచేస్తున్నాడు . . . అదే గుర్తు, వాడికి రెక్కలు ఉన్నట్టు...

వాంగో...ఏమంగో అంటున్నాడు ... ఎన్నాళ్ళకో మా సారథి సలలిత మురళీ నినాదంగా...ఆడవాళ్ళూ అరవై యేళ్ళ కుర్రాళ్ళూ, నిన్నోవం తెనగానూ, అధమం కాలిబాట గానన్నా భావిస్తారు...లోపలికిఎక్కి ఒకరిమీదఒకరు ఒక్క చోటనే కూర్చునేందుకు తొక్కిసలాడుతున్నారు...ఇంకా ఖాళీగానే ఉంది...కాని ఆ జాగావంక ఎవరూ చూడరు...

ప్చ్...పోనిద్దూ, కాశీవెళ్ళి వచ్చినంత హైరానైంది. బస్‌లో ఎక్కేందుకు ఓపిక లేదు...ఎటో అటు నడిచి పోవచ్చు...సరదాగాఉంటే పరుగెత్తినా తప్పులేదు...

"బస్...ఈ తావున నిలుచునా?"

—నిలవ కేం చేస్తుంది స్వామీ! ఏ బస్ జీవితచరిత్రనుచూసినా నడిచిన మైళ్ళకన్న నిలిచిన ఘట్టాలే ఎక్కువ: బస్ అనేది ఆగడంకోసమే పుట్టింది: మనమైతేనే ఆగకుండా అయినదానికీ కానిదానికీ ఉరుకులూ పరుగులూ ఎత్తుతూండటం: దానికేమంత గ్రహచారం?. .మనంఆగమన్నా ఆగు

తుంది, దానికి ఆగ్రహంవచ్చినా ఆగుతుంది...ఆగని బస్ అంట్టూ ఇంతవరకూ ఏ యుగంలోనూ ఉద్భవించనేలేదు...

"ఆఁ...నిలుస్తుంది"—ఈ రెండుముక్కల్లో, నా ఊహంతా, ఆ పెద్దమనిషికి తెలిసేట్టు ఇముడాలి...తెలుక్కి అంత శక్తి లేదు...మరి ఇంకొక తెరు అలవి అవుతుందేమో ఆలోచించవయ్యా, స్వామీ...

అటా—ఇటా?

ఇటూ అయితే...పోగాపోగా మనం తలదాచుకునే ఇల్లు కనిపెట్టుకుని ఉంటుంది, దీపంఅన్నా వెలగకుండా... ఉండనీ...అటూ సాగనీ కాలు...అక్కడ కనిపెట్టుకు కూర్చున్న అమ్మాయిసంగతే మరచిపోవడం. .అది జీనియస్ లక్షణం...నీవు కవివన్నా కాకపోతివి...వట్టి రసికుడివి ..పద వయ్యా...పద: అడుగులు, హంసలూ గోరువంకలూ వేసి నట్లు కొక్కిరిగా కాకుండా ఉన్మసంగా వెయ్యవేం?— వయ్యారం నీకు కాదు...ఒప్పుల కుప్పలకి...

అడుగులో అడుగు

అడుగుమీద—అడుగు...

ఊఁ...పైనపడే అడుగు ఎప్పుడూ మనదే...అవతలకు జాచనంతవరకూ...

కాలు మొపలగానే.. మన అడుగు...ఆదికాలంనుంచీ పడుతున్న అనంతకోటి అడుగుల్లో కలిసి, లెక్కాజమా లేకుండా..నీ వెనుకాల వచ్చేవాడిఅడుగు క్రింద పడిపోతుంది.

బస్సుల్లో చాలా జాగా ఉసూరుమంటూది: పద [illegible]

సముద్రం ఒడ్డుకి... ఈడ్చుకుపోయి...ఒక్కసారిగా అక్కడ విరుచుకుపడవచ్చును ..ఆ విసురున—

అమ్మయ్య... ఇన్ని గడియలకి యిసుక తగిలింది కాలికి...ఈ చరణాంబులే, యింకుని భానన....ఊహుఁ. .. అడుగులు ఆడో మగో, వెలుతురు ఉన్నప్పుడే తెలియడం కష్టం. యిప్పుడు అన్నీ ఏకమైపోయిఉంటాయి.

ఏ మూలచూసినా, నేల యింకా గోరువెచ్చగానేఉంది.. కొన్ని నలకలు పగలంతా నిద్రపోయి తెల్లవార్లూ మేలుకుని పడిఉంటాయి, ఏ బంగారు తల్లికో పట్టుపరుపుగా అమరేందుకు: ఒక్క నలుసుకు ప్రాణంపోస్తే...దానికథలు వినేందుకు వెయ్యేళ్ళ ఆయుస్సు ఉండాలి...

ఏటిఒడ్డున ..ఎంత గొంతుచించుకున్నా, యెదురుగుండా కూర్చున్నవాళ్ళకే వినబడదు...

వినబడితే, గాలిపాటు ఎటుంటే .. వాళ్లు పలుకుతారు.. నీవు మనోహరిని ఫలానా పేరున పిలిచినా... ఈ ఇసుకలో యెప్పుడూ యిదే మామూలు...ఎవరిని పిలిచినా ..ఎవరువింటారో తెలియదు: ఎవరు పలుకుతారో తెలియదు-

...ఎక్కడో కూర్చుని ఉంటుంది. ఎటువేపు నుంచన్నా, రావచ్చు గనుక — అటూ ఇటూ చూసి విసుగెత్తి యెటూ చూడకుండా సముద్రంవంకకు తిరిగి తల వంచుకుంటుంది...యింటికి వెళ్ళిపోయి ఉంటుంది...

నగరంలో నాలుగు మూలలనుంచీ బారలుసాచుకునిజ్యోతులు ఆకాశంలో చుక్కలు లెక్కపెడుతున్నాయి. నేనొక్కణ్ణే కాను; పనీపాటా లేకుండా లేనిసింగారంకోసం వెదికేఆసామిని.

గట్టు యెక్కేటప్పటికల్లా సిద్ధం ... 'ఏం సామీ...' ఆ వేళప్పుడు కొందరికి ఆ పలుకరింత యెంతో చల్లగా— తియ్యగా వినిపిస్తుంది...యెక్కికూర్చున్న రిక్షానిండా...మన సులో మల్లెపూల తోరణాలు వాలలాడుతాయి...ఏ యింటికో...యెక్కడికో అక్కడికి...

నాకు ఆ ముచ్చట వద్దులే నాయనా! నీవండీలో యెక్కాలేను...ఆ గుమ్మంలో దిగాలేను...ఇలా — అలా సంజెవేళల్లో గవంతసేపు యెంతచెడ్డా...ప్రొద్దుపోయిన తరు వాత నేనూ ఒక యింటివాణ్ణి...నిలుపుకో: నేను నింపా దిగా నడిచిపోతానులే ... బస్‌లన్నీ కట్టేసేవేళైంది...

ఇల్లంటూ ఒకటిఉంటే...యెన్ని వంకరటింకర త్రోవల తిరిగినా, చివరకు అక్కడికే చేరుకుంటాయి కాళ్లు: నీలాగా, నాలాగా భూమికికూడా తిరిగే స్వభావమే ఉన్నదనుకో... అయినప్పటికీ అది మనఅందరికన్నా గుండ్రంగా ఉందన డానికీ—దక్కిస్తూ మనం దానిచుట్టూ తిరుగుతూండాలి సిందేకాని...మొగమాటంకొద్దీగాని, పోనీ పాపమనిగాని... ఆఖరికి యెలాంటి ప్రాణావసరం వచ్చినాసరే, అది తనచుట్టూ తాను తిరుగుతుందేకాని, కలలోనైనా....పరాకుగానైనా, మనచుట్టూ తిరగదు అనడానికీ...యిదే నిదర్శనం—

... ఇవాళ... ఏ వాహనాన్నీ నమ్మను: నడిచి పోతూంటే, పట్టపవలు నడిరోడ్డున నన్ను ఆగమని చేసైగ చేసేవాళ్ళు ఉండరు ... అణా — అణా దూరంలో...

నా కాళ్ల దగ్గిరకే ..అలలెత్తుకుంటూ సముద్రం నడిచి వస్తుంది...అంతా, నీలో ఉంది.